

πλευρό

πλευρό, το, ουσ. [<αρχ. πλευρόν], το πλευρό. **1.** το πλαϊνό μέρος του ανθρώπινου σώματος ή του σώματος των ζώων: «με πονάει το δεξί μου πλευρό». **2.** το καθένα από τα κόκαλα του θώρακα των ανθρώπων και των θηλαστικών, το παίδι: «έφαγα τόσο ξύλο, που ακόμα με πονάει το πλευρό μου»· βλ. και λ. πλευρά·

- *αλλάζω πλευρό*, γυρίζω από την άλλη πλευρά του κορμιού μου, ενώ είμαι ξαπλωμένος ή κατά τη διάρκεια του ύπνου μου: «το βράδυ στον ύπνο σου άλλαζες συνέχεια πλευρό»·

- *βρίσκομαι στο πλευρό του*, βλ. φρ. είμαι στο πλευρό του·

- *είμαι στο πλευρό του*, του συμπαραστέκομαι, τον υποστηρίζω, τον βοηθώ: «τον αγαπώ και τον υπολογίζω τόσο πολύ, που, ό,τι και να του τύχει, θα 'μαι στο πλευρό του». (Λαϊκό τραγούδι: *μη φοβάσαι, σου το λέω, και καρδιοχτυπάς, θα 'μαι πάντα στο πλευρό σου, γιατί μ' αγαπάς*)·

- *έχω στο πλευρό μου* (κάποιον ή κάποιους), έχω τη συμπαράσταση, την υποστήριξη κάποιου: «όσο έχω στο πλευρό μου το φίλο μου, δε φοβάμαι τίποτα». (Λαϊκό τραγούδι: *όταν έχω στο πλευρό μου εσάς τους τρεις, δεν μπορεί να με πικράνει πια κανείς*)·

- *μ' αυτό το πλευρό να κοιμάσαι!* (ειρωνικά) είσαι γελασμένος, αν νομίζεις ότι πιστεύω πως τα πράγματα έγιναν έτσι όπως μου τα λες ή πως θα γίνουν έτσι όπως τα λες ή είσαι γελασμένος, αν νομίζεις ότι τα πράγματα θα γίνουν έτσι όπως τα θέλεις ή όπως σε συμφέρουν·

- *ξύπνησε από λάθος πλευρό*, ξύπνησε πολύ κακόκεφος: «μην του μιλάς, γιατί ξύπνησε από λάθος πλευρό και είναι μέσα στα νεύρα του». Συνών. *ξύπνησε ανάποδα / ξύπνησε με τον κώλο στον ανήφορο / ξύπνησε στο πλάι / ξύπνησε στραβά*·

- *στέκομαι στο πλευρό του*, βλ. φρ. είμαι στο πλευρό του·